

N:o 109.

Af herr **K. E. von Geijer** m. fl., om skrifvelse till Kungl. Maj:t
angående löneförbättring åt förvaltarna vid intendentur-
kåren.

Under år 1906 gjordes af intendenturkårens förvaltare en hemställan hos Kungl. Maj:t om vissa förbättringar i deras löneförmåner.

Enligt då gällande stat utgingo dessa: lön 1200: — kr., dagaflöning å 2: — kr. om dagen, 730: — kr. eller tillhopa 1930: — kronor, hvartill kommo dels inkvarterings- och servisbidrag, 300: — kronor för förvaltare i Stockholm och Göteborg och 240: — kr. för öfrige, eller ock bostadsförmån in natura, samt dels ett ålderstillägg af 300: — kr. efter fem års väl vitsordad tjänst.

Den begärda löneförbättringen gick ut på att dagaflöningen höjdes till 3: — kr., samt ålderstillägget till 500: — kr. och att ytterligare ett ålderstillägg å samma belopp efter tio års tjänst bereddades, hvarförutom hemställdes, att inkvarterings- och servisbidraget skulle utgå med 400: — kr. för tjänsteinnehafvare i Stockholm och Göteborg samt 300: — kr. för öfrige.

De myndigheter, som hördes i ärendet, och Kungl. Maj:t funno sig icke kunna gå dessa önskingar till mötes på annat sätt än att de uttalade sig för att aflöningen måtte höjas i samma mån som en löneförbättring ansågs böra tillkomma arméns fanjunkare. I öfverensstämmelse härmed har förrådsförvaltarnes dagaflöning höjts till 2 kr. 50 öre samt dem beredts ersättning för ved och lyse med 130: — kr. om året.

Vid behandlingen inom Andra Kammaren af fjärde hufvudtiteln utaf fjolårets statsverksproposition hemställde undertecknad, von Geijer, med instämmanden af flera af kammarens ledamöter, att chefen för landtförsvarsdepartementet vid uppgörandet af ett annat års fjärde hufvudtitel ville beakta förrådsförvaltarnes tillbakasatta intresse.

Emellertid finnes icke i årets statsverksproposition framställt något förslag till löneförbättring för dessa tjänstemän.

Dessa omständigheter hafva föranledt oss att till Riksdagen rikta en vördsam hemställan i sådant syfte.

Af det ofvan berörda framgår, att den principen gjort sig gällande att i löneförmåner likställa förrådsförvaltare och fanjunkare. Den yttre omständigheten att de åtnjuta samma militära rang och att förrådsförvaltarne rekryteras ur underofficerskåren torde hafva föranledt denna, enligt vårt förmenande, rent mekaniska sammanställning. Den enda princip, som bör tillerkännas bestämmanderätt gentemot de med en tjänst förenade löneförmåner, bör vara tjänstens beskaffenhet samt de kvalifikationer den kräver och den arbetsbörda den lägger på sin innehafvare. Fasthållles icke denna princip, är orättvisa oundviklig.

Lägges denna synpunkt till grund för bedömandet af frågan, anse vi, att hvad i angifna hänseenden fordras af en förrådsförvaltare betydligt öfverskrider hvad härutinnan kräves af en fanjunkare.

De båda tjänsteinnehafvarens militära utbildning är densamma, men af en förrådsförvaltare kräves numera en ytterligare utbildningskurs på två år.

Den dagliga tjänsten är väsentligen olika till sin utsträckning. En fanjunkare har sina bestämda tjänstetimmor med möjlighet att på sin lediga tid utom tjänsten förskaffa sig biinkomster, under det en förrådsförvaltare är bunden vid sin tjänst i sådan utsträckning, att hvarje möjlighet till dylik förtjänst är utesluten. I statsverkspropositionen framhållles ett yttrande af generalfältygmästaren såsom dennes hufvudskäl för framställt yrkande om löneförbättring åt tygförvaltarne i Stockholm, att dessa hade afsevärdt mera betungande tjänstgöring än andra tygförvaltare och *därför måste ägna hela sin tid och arbetskraft åt tjänsten*. Att detta förhållande äger rum med förrådsförvaltarne vid hvarje garnisoneradt regemente våga vi med bestämdhet påstå utan fruktan att härvidlag kunna blifva vederlagda.

En fanjunkares tjänst faller under hygieniskt mycket gynnsammare förhållanden än förrådsförvaltarens, hvilken senares verksamhet till mycket

stor utsträckning är förlagd till kalla, dragiga och osunda lokaler, en olågenhet, som faktiskt haft och måste hafva en menlig inverkan på förrådsförvaltarnes hälsotillstånd.

För en fanjunkare infaller pensionsåldern redan vid 50 år, för en förrådsförvaltare först vid 60 år. Låt vara att erfarenheten visat, att i vissa fall rätt till längre tjänstetid af tjänsteinnehafvaren betraktats som en fördel mot nödvändigheten att åtnöja sig med det mindre belopp en pension motsvarar af tjänstens samtliga löneinkomster, men vidkommande en underofficersbeställning, så, med fästadt afseende å den utbildning innehafvaren af en dylik erhållit, kan en person vid 50 år lätt erhålla en aflönad sysselsättning, vid 60 år icke, åtminstone endast med svårighet.

Härtill kommer — och denna omständighet torde härvidlag vara den tyngst vägande — arbetets art är för en förrådsförvaltare betydligt mera betungande och mera ansvarsfullt än för en fanjunkare. Vi vilja i denna del hänvisa till den för förrådsförvaltare gällande instruktion — utfärdad den 11 oktober 1907 — och ur denna anteckna, att förrådsförvaltare skall under uppborrdsmannaansvar mottaga, vårda och redovisa i regementets hufvudförråd upptagen intendenturmateriel äfvensom öfrig dylik materiel, som blifvit ställd under hans uppbröd. Häri inbegripes en mångfald olika persedlar, hvilka i regementets persedelredogörelse rubriceras under hufvudbenämningar uppgående till ett trettiootal eller därutöfver och en hvar af dessa omfattar 30, 40 ända till ett hundratal slag af persedlar och i en sådan underafdelning kan finnas ända till 6,000 stycken eller par. Vården och redovisningen häraf är utomordentligt omfattande och ansvarsfull, så mycket mera som förrådsförvaltaren är personligen ansvarig för dessa persedlar och denna ansvarighet i hela dess vidd utkräfvcs. Vidare åligger det förrådsförvaltaren att närmast öfvervaka de för nytillverkning och iståndsättande af nyssnämnda materiel förekommande arbeten vid regementets förråd och verkstäder äfvensom att vid leveranser till regementet öfvervaka varornas riktiga vägning och mätning. Af det uppräknade, hvilket icke innefattar alla en förrådsförvaltares åligganden, framgår, att befattningen är ytterst grannlaga och ansvarsfull samt förenad med ett mycket stort uppborrdsansvar. Detta varierar gifvetvis vid olika regementen, men på samma gång som det vid de stora infanteriregementena kan uppgå till 1,000,000 kronor, torde det icke vid något understiga 600,000 kronor.

En ofta upprepad och aldrig motsagd sats är, att det är en skyldighet för staten att skydda sina uppborrdsmän för frestelsen mot underslef

genom att gifva dem en aflöning motsvarande vikten af deras tjänst. Vi finna satsen vara här om någonsin tillämplig.

Det yttrandet är en gång fälldt af en generalintendent, att förrådsförvaltarekåren hittills kunnat rekryteras med eliten af underofficerskåren, men den trängande önskan på förbättring i lefnadsvillkoren och den ökade misströstan att kunna lyckas härutinnan, som vi försport inom kåren, varslar icke bra för att detta goda vitsord länge skall äga sin tillämpning.

En jämförelse med de löneförmåner, som äro förenade med andra tjänstebefattningar, ganska nära likartade med förrådsförvaltarnes, torde kunna tjäna till belysning af saken.

Inom armén finnas 13 tygförvaltare samt 5 fabriksförvaltare. Af de senare äro 2 anställda vid Carl Gustafs stads gevärsfaktori, 2 vid ammunitionsfabriken och 1 vid Åkers krutbruk. Af tygförvaltarne äro 3 placerade i Stockholm, de öfriga å annan ort.

För dessa tjänster utgå följande aflöningsförmåner, nämligen: lön 1,320: — kr., dagaflöning à 3: — kr. om dagen, 1,095: — kr. eller tillhoppa 2,415: — kr., hvartill komma dels ett ålderstillägg å 500: — kr. efter 5 års väl vitsordad tjänst och för de i Stockholm placerade tygförvaltarna samt fabriksförvaltarna vid Carl Gustafs stads gevärsfaktori och ammunitionsfabriken ytterligare ett ålderstillägg å 500: — kr. efter 10 års tjänst, dels bostadsförmån in natura eller inkvarteringsbidrag med 400: — kr. i Stockholm och Göteborg samt 300: — kr. å annan ort, servisbidrag inräknadt. Här är att märka, att rörande samtliga dessa tjänster i statsverkspropositionen föreslagits en förhöjning af lönen till 1,500: — kr. Rekryteringen af dessa kårer sker jämväl ur underofficerskåren, dock kräfves af dem ingen särskild utbildningskurs.

Enligt hvad af föredragande chefen för landtförsvarsdepartementet anförst förutsatte omorganisationen af arméns centrala förvaltningsmyndighet, att 6 departementsskrifvare skulle å stat uppföras; och likställas i Kungl. Propositionen dessa tjänster i löneafseende med tygförvaltare i Stockholm, och framhålles såsom skäl, att lämpligt vore, att de måtte kunna beordras att upprätthålla den ena eller andra tjänsten. Rekryteringen af dessa tjänster skulle sålunda ske efter samma grunder som af tygförvaltarekåren. Härvid vilja vi särskildt anmärka, att en departementsskrifvare icke har någon uppbörd om hand.

Allt sammanlagdt har föranledt oss att fästa Riksdagens uppmärksamhet vid förrådsförvaltarnes — såsom vi tycka — tillbakasatta intresse.

Emellertid känna vi svårigheten för enskilda medlemmar af Riksdä-

gen att åstadkomma en utredning af alla på frågan inflytande förhållanden och att Riksdagen utan en sådan utredning svårligen kan ingå i pröfning af saken så mycket mindre som under fjolåret från statsrådsbänken framhölls, att tanke vore att i viss mån förändra området för förrådsförvaltarnes tjänsteåligganden.

Vi få därför vördsamt anhålla,

att Riksdagen ville i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t täcktes undersöka om och i hvad mån förbättring i förvaltarnes vid intendenturkåren aflöningsförmåner kunde åstadkommas, samt med det förslag, som häraf kunde föranledas, till Riksdagen inkomma.

Stockholm den 26 januari 1908.

K. v. Geijer.

K. Joh. Larsson.

A. Thylander.

Gustaf B. Hellman.

Carl Gustafsson.

Sixten Neiglick.

Robert Johansson.

Karl Karlsson,
Mo.

Julius Centerwall.

A. A. Eriksson.

I motionens syfte instämma:

Erik Röing.

Sven Palme.